

מברא תורתו של  
מן הגה"ץ

רבי יונה הילוי  
פארסט צ"ל

בעהמ"ס דברי יונה  
וראש ישיבת דעתיתרא



לקראת ימי חג הפסח שנת תש"פ לפ"ק

## עובדות ומאמרים על חג הפסח הבעל"ט

ויסופר שהה"ק מבארדייטשוב ז"ע שלח פעם את מושמו בערב פסח אחר זמן אקלות חמץ לknות עבورو בכור לחם בחנותו של היהודי המשמש שהhaftפה עד למאוד חזקה עליו פקודה רבו והלך לבקש בחנות של היהודי לחם חמץ וכוכבו שלא מצא וככה הילך מחנות לחנות וחאור ידים ורקיות. כשהבא לפניו רבוי הקדוש שליל לחם פקד עליו הרה"ק לשוב שנית ולחפש בשוק מטבח משיח קירה בחנות הדוחה (מסחר זה האסר בימין החם מטעם חוקי המדינה כי היו מבריחים את המכס ע"י הבאתם מן החוץ). הילך המשמש לקיים פקודה רבו ותוך איזה רגעים חור אור הרבי כשבידו מטבח של משה.

נענה הרה"ק מבארדייטשוב ז"ע אמר רבב"ע הבט מושמים וראה הצאר של רוסיה יש לו כך וכך חיליות וכך וכך שוטרים וכולם שומרים אצל הגובל שלו יבירחו את המכס ואפ"כ לא העוילו כל החילים והשוטרים ותוך כמה וגעים השגת מטבחת של משה מטורחה שאסור להחזקה עפ"י חוקי המדינה ולעומת זה אתה רבב"ע אין לך חילים ושוטרים לשומר עליו אם לא נבריח משיח חמץ ואפ"כ כיוון שכבתה בתורתך ילא יאה לך חמץ" לא נמציא אף ככר לחם א' אצל שום יהודי מי עעמך ישראל שעאים ציריכם לשומר ולשוטר ומושל מקימים גיורויך ומוציאך עכ"ק, הרי שאין לך שומר טוב מן האדם עצמו שכשר הוא מתבונן בדברתו ובmitt בعينו שכלו ומהשכ הפסד מצוה לנגד שכחה. (דברי יונה חלק א' דף קע"ב)

והשי"ת יעוז ישוכלו לתוכנו בכוונות ודקדשה לקראת החג החדש להזהר ממשחו חמץ ודילריא שפעם נתורה שאלת בפסח אצל מרדכי מרן מניטירא ז"ל שנמיציא חטה היה זאת בשביעי או לאחרון של פסח ומן ז"ל הדר לכאן כסיד ההילם מומרת החשש משוח חמץ, ובכל פעם כשערב ימי החג ולא היה שאללה בchromoz היה בשם מה שלא היה מכשול ח"ג. ואוכל להגד לכם שהלא הייתי אח"כ בכמהות ההסgor וראיית ממה פעם חרדה אנסים לקראת המות ל"ע אבל לא היה חרודה ההוא שיוציאי או אצל מרדכי מושחו חמץ, ע"י שמותכוונים בהתקמת הלימוד בהבנה ודרישה נוכה לחג כשר וישמה וכט"ס. (דברי יונה חלק א' דף ר"ח)

עוד"ז בקשרוין את ההלל ומברלים לפניו אשר קדשו במצותו יצוין לקרוא את ההלל ולכאו' מה פירוש הברכה דמשמעו שאנו אומרים להקב"ה שצוויתנו לקרוא את ההלל, אך העין בזה לפ"י שהאדם מתבונן בנפשו אך נש לומר הילל בפי המוחול כ"כ בדברים בטלים ואסורים, ויחסוב נפשו רבב"ע איך אפתח שפתו לומר הילל לפניך, וכל בא כmortran א' על לומרך א' אמות שבצמ"ל לא יתני יכול לבטא ולקרא את ההלל, אך מה עשה אתה ציינו לנו לקים מצוה זו ולפיך אין בכחך לפטור א' ע"מ המצווה. (די' ד' קפ"ז)

**אומרים בהגש"פ אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתנו לנו את התורה דיןין.**

כי לפי ערך גדול ההכנה שוכו בני ישראל נשפעה עליהם קדושה והשתוקקות נפלאה לקבל את התורה, עד שהו נוטלים את התורה מבלי, יכול להזכיר שתינטע להם. יכנו הש"ת שנוכל לחתוך בהכנה הראי, לתקון מידותינו ולהתרגל בקדושה ובטהרה. (דברי יונה חלק א' דף קפ"ד)

**ובזה יש לפרש מה שאמורים בהגודה של פסח בסדר הסימנים צפונ ברוך הלל נרצה, הלב הוא צפונ.**

כמו שקרו האחו"ל לעבודת הלב, מצפון, שהוא צפונ ונסתור בתוך האדם, וכמשמעותם ומזהלים להשי"ת, ציריכים ליה עבודה הלב שייעזר מעומק דילבאו, והוא לאצון לפניו אדון כל, וזה צפ"ז ברך, אם הלב שהוא צפונ משותף בברכתו, והוא מברך ומזהל לה' מעומק דלבאו, או הלל נרצה, שההיל מותקבל לאצון לפניו אדון כל, משא"כ אם הוא מברך ומזהל רק בפה באירוע המעשה, ואין בו השתפות הלב. (דברי יונה חלק ב' דף רנ"א)

כפי שמובה בשם הרה"ק מאפטא ז"ל על הפסוק [אסתרו א] בלילה ההוא נדדה שנת המלך גוי ודרשו ז"ל [מנגילה טו]: שנת מלכו של עולם נדדו עליונים נדדו תחנותיהם רהנה ג'ימי התענית שגור מרדכי היה גם ביום ראשון של פסח וכוונתו היה לעורר סנגוריא עליונים על ישראל כי כשביאו ליל התקדש חג ויתעורר בשם סדר הגדה וקיים המצוות שישראל מקיימים בלילה זה והרי עתה כשיראו החסרון הגדול בזה יתעורר זכות על עם ישראל לראות מה שייחסר בעולם אם ח"ז קיימים המן גיורתו ז"ש ויאמר להביא את ספר הזכרונות ומצא כתוב אשר הגיד מרדכי וגוי הינו סדר הגדה שהוא מרדכי רגיל לומר בליל קדוש הלו וע"ז התעורר רחמי שמיים על ישראל.

ובתוך עין החסיבות של קיומ מצוה יש גם עין נוף שמעורר רחמי שמיים על ישראל דהנה ע"י שיבורר נדל החסיבות שיש בקיום מצוה הר' לועמת זה אנו רואים נדל הריאת חטא שיש אצל ישראל קדושים דמצינו שגורו לפיעמים לביטול מצוה וכogen בנטילת לולב ותקיעת שופר בשבת שגורו שמא יעבירנו ד"א וכי אף שהוא גיורה רוחקה וכמוש"כ הותם [סוכה ל], אומנם לנודל הריאת חטא הסלימו לבטל קיומ מצוה למורות נדל החסיבות שבה כדי שלא יכשלו ח"ז בחשש דחשש של עבירה. (דברי יונה חלק א' דף צ"ה)

# אֲסָקִי שְׁמַעְתָּה

דברי פלפול בגם' פסחים צט:

אפילו עני שבישראל לא יכול עד שיש

לעיזו שאל את חבריו מה קרה עמו בתקופת זו שלא היה בbijתו ונתרבר כי בשעה שמוסר הקויטל בפעם הראשונה היה או "ת"ח עני אצל המתנגד והיה ביקש ממוני שישיו בקייזר זדקה, ואמר לפניו איזה פלפל והמתנגד שהיה חריף וזכה את פלפלתו ועם דוחה בקשתו באמוריו שאין לו פנאי לקבץ זדקה עבורה והען הילך ממוני בפחו נשחחו שראה בעיניו הבודח את אשר עשה, נעה שלא ישר הוא בעיניו אמרם תיקח אח' נטעור בתשובה על מעשיהם והילך לדרכו אחריו בכל העיר עד שמנצאו ואמר לו ישוב על פלפלתו וגם הילך לקבץ ממוני עבורי וכשראה זאת החווה אמר שהוא מאר, והיינו לנו'ל שהפעלה הטובה משנית את האדם ועשה איש אחר לנמר כי האדם נפעל כפי פעולותיו.

ועל כן שיש לדעת שגם חושב בחור לפעמים שכפי מדריגתו אהמול כן מדריגתו היום וכן ישר גם מכאן ולהבא כל' שום שני הר' וזה מודמיות המכוב שמשיטה הבעל דבר את בני האדם כי אף אם לא תמיד עד עתה ב לימודי יכול והוא להשתנות מכאן ואילך והרי כבר היו ג' זמינים שבhem התמיד בלימודו ואח' (מגילה ז) ניגת ולא מצאת אל האמין והיינו שם לא מצאת בהכרח שעדיין לא צאת ידי חוכת הגיעה, כי בשימים נמודד שיעור הגיעה הנדרש מכל אחד ואחד. והשי'ת היה בעורכם שתוטטו להציג עתורה ומיצאות, ובmodesות טובות שהם יסוד גדול בתורה ורבינו מנירטרא ז' כל' היה רגיל לומר בעיניו המודdot שקרון להם מודdot טובות ומדות רעות, שהכוונה כי כל עין ציריך להיות מודד במשקל הרואין אכן להשתמש בו ולכך נקרא "מדה", ואם משתמשים בהם שלא במדה הרואיה או הם נקרים מודות טובות, אבל אם משתמשים בהם שלא במדה הרואיה או הם נקרים מודות רעות, ועל'פ' המודdot הם הילך בלתי נפרד מהתורה ויה'ר שנכח תמיד לשישות ולפעלו למען הש"ת ותורתו.

## ביאורים על "שיר השירים" ליל הסדר הבעל'יט

### כתב בשיר השירים (ב) סמכוני באשיותו רפDOI בתפקידים כי חולת אהבה אני.

יש לפרש בדרך רמז הכוונה באשיותו לשון רבין, בהקדם מה שפרישו כמה צדיקים (שם ממשמאלה שבחתוהם"ס) במה דמצינו (עירובי סג), לגבי המכובח, שאף על פי שהיתה אש יורדת מן השמים מזויה להביא מן החדיות. פירוש שבבבית ראשון היה נס שהיה יורד אש מגובה על המכובח, אבל בכל זאת לא היה אפשר להסתפק בכך, אלא היה צריך לחזק את משל הדiot שהאדם עושים, ופרשנו הכוונה העני בו, שהוא מרים על עבותה כל יהודי ככל בוראו, וא們 אש יורדת מגובה, שהקב"ה שלוחה התעוררות, וונתן לו כח והשפעה לעובדו אותו עבדות הקודש, אבל מכל מקום אין די בכך, אלא מזויה להביא מן החדיות, שכן אדם צריך לחזק את הכת שלחתת משול, שהוא יתעורר בעצמו לעבותה ה', ולא להסתפק באש היורדת אליו מגובה, הקב"ה מעורר קצת כדי שיוכל האדם להמשיך בעבודתו, אבל אין להסתפק בכך שהקב"ה נתן לו, אלא צריך לחזק משלו, ואו היה שרכו ממשים, שהיה לגני אהותיו, הוא לשון רבין של אש, שמי אש, מרמו על אש מן החדיות ואש מן השמים, שביחד עם שני אשות צריך לעובדו את ה. (דברי יונה ח' ב' דף קפ"ד)

### בתאי לגני אהותי כלה אריתוי מורי עם בשמי (ה, א)

ואגב אוצר דנהה הרומב"ס [הלוות כל המקדש פ"א ה'ג] כתוב המור הוא הדם הצורו בהיה שבחדו הידוע לכל שמתבשימי בה בני אדם בכל מקום ע"כ. והראב"ד שם כתוב אין דעתינו מקלה שיכנסו במעשה הקדש דם שום היה בעולם, כ"ש דם היה טמאה, אבל המור הוא האמור בשיר השירים באתי לגני אהותי כלה אריתוי מורי עם בשמי, והוא מאמין שאין אילן וריזו נורף ע"כ.

וכפניהם יפות [תשא] כתוב דלפ"י"מ שכותב הרומב"ן שיטמולח טהור וגוי' שהוא לשון מלחה ממש שנותנו בו מלך סדרוני רוכב הקב, לפ"ז אתי שפיר טפי דקייל דם שמילחו אינו עובר עלייו, והיינו דכתיב ממולח טהור קודש ע"כ. וכונתו דכין שהיה ממולח נשעה הדם טהור, והוא יכולים להשתמש בו לקודש. אמם החת"ס הקשה על ה"דאף" שהמלח מועיל להעביר איסור דם אבל עדין אינו מועיל להעביר טומאה טמא, ומפיק דלא' דברי הרומב"ן שהוא דם הנקרש בדם הצבי א"ש, דא' לא הוא בהמה טמאה, והאיסור הוא רק מטעם דם, ולא מועיל המילחה. (דברי יונה ח' א' דף ר' ר' ח)

ובמודרש מכאן אמרו רבותינו (פסחים צט) אפילו עני שבישראל לא יכול עד שיש ובפניו דה' דהסicht עני לא חשיבא הסיכה דאיין לו על מה להסביר ואני זה דרך הירות קמ"ל דחיב להסביר. וצ'ב מה שicity של הלכה זו לפסק וסביר אלקים את העם. בעינן הסיכה אתה בירושלמי אתה דכפהו ואכל מצאה דתלייא א' מצאות ציריות כוונה, והיינו דוקא כשהיא היסב דאם הסב הר' הוכחה דכוון לשם מצאה ועפ'ז פרישת הענה (בפ' ז' מהל' חמץ ומץ) מה שדקדרו חז'ל בנוס' ר' ר' כה. שכפאו והא דמצאות אין ציריות שנא פרסים מושא אומות, אלא דכין דבוי לדקך שאור אומות, והה מצאי לדחות דה' דציא מושם דאייר' דהסביר ובזה הוכחה שכונתו לשם מצאה אבל לה' הסיכה לא יש'א מושם מציאות כוונה לך' אמר שפאו והר' פרסים שאמרו במס' ברכות (דף מו') שרוב אכילתון בהסבירה וא' כשהם כופין לאכול הר' כפאו ולהצליח בחדותה כפ' א' לא שיך לומר שהסיבה מוכיחה על הכוונה, ושפיר מוכחה מציאות א' כוונה.

ונבוא לבאר בעינן הסיבת העני, דהנה העני חושב בלבד שאין שicity אצל הסיבת, שהרי הסיבת הוא דרך הירות, וזה העני הר' כל' מי' בעבודות, ומרגש נפשו שעבורו כל אחד ואחד אכן לא מאמתו של דבר אין הדבר כן כי סורי העני לטובתו הם וזכה למירוק עוננות על דם וכמו שרגיל היה החפץ חיים לומר שלולי היסורים לא היה יכולם לעמוד בדיון וכישועומדים בדיון יש שהעשיר מתרוך לבבבו הלויא והוא יכול להחליף עצמו עם העני וא' כ' שפיר ראייה הפסיחה לעני כי החרות האמתית הוא כמו שאח'ז'ל (אבות פ' מו' ב') אין כן חורין אלא מי שעוסק בתורה, ורק זה המשועבד לתאותיו ואני יכול להתגבר נגד הוא העבד האמתי וכן עניין החרות שבהסיבה הוא כי מורה שאינו משוקע כ' בתאות האכילה כי מכרב את המאל אליו ולא שמקרב עצמו לא המאל והרי הוא בן עמי' מושם לא' בומן קזר של אחד עשר יום או ג' ימים ואננו למשעה סובבו במדבר משך ארבעים ושנה והיתה בזה תעלת לישראל כמבואר במדרשים ובפרשיות התורה שעי' נבללה גונפן ונתחזקה האמונה אצלם ואכלו את המן וראו בעיניהם הראק שהקב"ה הוא המפנום וכיין צרכיו של כל אחד.

ובזה מבואר שicity ההלכה של הסיבת העני לפסק וסביר אלקים את העם כי כמו שהסביר הקב"ה את העם דרך המדבר מ' שנה ולא הולכים בדרך קצירה כי כדי הוא הקושי והטרוח כדי ליזמות להוויה כן הדבר היא לנפשו והוא המכון חורין להסב על אף שהוא מישר בישורי העני כי טוביה שהאדם נפעל כפי האמית. בספר החינוך מבואר בהרבה מקומות היסוד שהאדם נפעל כפי פעולותיו וביחד הרחיב הדברים במצוות ט' בפסק ועצם לא תשכחו בו ובאי שמה שצווותה התורה הרבה לריכון יציאת מצרים כי הפעולות הרובות יפעל על האדם ואך הצדיק הנגמור אם יתרחש ברחברת הרשעים סופו שיהפך להיות כמותם ובהתאם ובהתאם אף הרישע הנגמור כאשר תחבר עם הצדיקים ויישנה פעולה טובות, במשך הזמן והרגלו הרע וייהפך להוויה צדיק עי' ש' בדברי הקדושים ומובואר שכל פעולה טובה שהאדם עושה משנית אותו והוא נעשה כאיש אחר.

וכען העובדא אצל הרה"ק מלובלין ז'ל שהו' ב' חברים האחד חסיד והאחד מתנגד, ופעמ' אחת האזכיר החסיד את שם חבריו המתנגד בקייטל לפני החווה מלובלין, וכשהבאים בקייטל ענה ואמר שלא' ישר הוא בעיניו, אכן החסיד שהכיר בחבירו המתנגד שהוא איש ישר חוציאו פעם שנית לאחר זמן ואז ענה החווה ואמר שהוא מאר, והיה הדבר לתמייה בעיני החסיד. וכששב

ראויים לקבל את התורה, ובלא זה אם לא היו מוכנים כראוי, והוא בבחינת כל' שני נקי לנורי, לא היה יכול התורה להכנס לתוכם. (דברי יונה ח' ב' ד')

וכמו שמיירך הרמב"ן (ס"ו פ' בא) שהקב"ה לא יעשה אותן ומופת בכל דור לעיני כל רשות או כופר, ולזה עשה הנסים והמופתים ביציאת מצרים, וזה אותו שנעשה לזה תמיד זכרון ואות לאישר ראו עיניו, ונעתק הדבר אל בניו עד דור האחרון, והוא העין שהרבה מצות הם ובר' ל'צ'ם, וכן הנסים הגדולים ומופתים אדים מודה בהנשaws וברינו עד שנאמין בכל דברינו ומקרינו ככל נסים שאין בהם טبع ומנהגו של עולם, אלא אם יעשה המצות צליחנו שרנו, ואם יעבור עליהם יזכירנו עונשו, הכל בגיןות עליון עיי'ש. (דברי יונה ח' ב' ד' ר'ח)

הרמב"ן (ס"ו פ' בא) מבאר שזה שהקב"ה הראה ביציאת מצרים שהטבע משועבד לרוצין יתרחק, הוא חלק מהשלמת ברירת העולם, שהרי כשהברא את עולם, השיזו באמות הנס הגדול ביותר שישיך, אז עדין לא היה אף אחד בעולם, אח' כ' בסוף הבריאה נברא האדם הראשון ומשם מנשך הכל, אבל לא היה אדם שהיה יכול להיעדר שראה את הבריאה על ידי הבורא, אבל ביציאת מצרים הכל רואו איך שהקב"ה שייעבד את הטבע, והראה לתבל ומילאו שהוא יכול לעשות כל מה שרצה עם הבריאה, והכל משועבד לרוצינו יתרחק, וזה היא הוכחה שברא את העולם יש מאין, נמצאת שיציאת מצרים היה זכר למעשה בראשית, כי זו הוכחה וראיה על מעשה בראשית על ידי הבורא, נמאנ' שזה חלק מהבראה והשלמה אליו, "ואמור (דברים ד' לה) אתה הראת לך דעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו, ואמר (שם לו) מן השמים השמייך את קולו לסדרך, ועל הארץ הרוך את אשׁו הגדולה ודבריו שמעית מתוק האשׁ", וכל אלו הם הוכחה לבריאות שמים וארץ על ידי בווא הכל, כיון שבידיו לשעבד את הטבע לרוצינו נ"ל. (דברי יונה ח' ב' ד' ש')

הנה מצינו בפ' השבע (שמות ג' ט') ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביעי ווי והעליהם את עצמותיו מזוה אתכם. והנה אמרו"ל [סוטה ג'], תר' בא וראה כמה חביבות מצות על מושיע"ה שכיל ישראל כלום נתעסקו בכביה והוא נתעסק במצות שנאמר [משלי י'] חכם לב יכח מצות, ומפני הנה יודע משה רבינו היכן יוסף קבוע, אמרו סרכ בת אשר נשתיירה מאותו הדור החל משה אצלה אמר לה כלום אתה יווע היכן יוסף קבוע, אמרה לו ארון של מטבחות עשו לו מצרים וקבעו בńילום הנדר כדי שיתחבירו מימי, החל משה ועמד על שפת נילום, אמר לו, יוסף השג夷 העת שנשבע הקב"ה שאינו גואל אתכם והגעה השבעה שהשבעת את ישראל, אם אתה מורה עצמן מوطב, אם לאו הרי אנו מנוקין משובעך, מיד צף ארונו של יוסף, ואל תחתה הדאך ברזיל צף וכור' עיי'ש.

ובמהרש"א שם בחידושי אגדות הקשה דהלא משה רבינו ע"ה עשה כמו נסים, ומהו הפלא שהריה הבריל צף, ומתרץ כיוון שעשה כאן דבר שלא נטהה עליה מהש"ת עיי'ש, וללאורה לי"ד דומה שישראלי עסקו בבייה זה היה לצד צווי של הש"ת [בראשית ט' יד] ואחריו כן ציאו ברוכש גדול, וא' כ' למאה מספר בשבור של משה שיתהעסוק בעצמות יוסף, כאילו ישゾה נונתן של ישראל ח' שעשוקו בבייה. אמנם אף' בזיה הכהונה באופן אחר, דהנה דוקא עכשו כישרסקו ישראל בכביה, היה זאת העין האחרון של גלות מצרים, התבונן מושיע"ה במקור הדבר של גלות מצרים, כדי שידע את על העתיד למנוע ישראל שלא יארע ח' עזה'פ', וכן עסוק בעצמות יוסף אשר מקור סיבת הגלות היה מוחלתו של שבתי ה' עם יוסף הצדיק. וו' שಡבשין כישיע"ה הווזק בבייה יכול ליקח עמו תמורה זה ובודאי היו הלו שנתגדרו בעניין והמקוננות שתמיד הרוא לו להם המקום שנטע שם עיאע"ה הארים כי ולא לא היו ארים אחרים במצרים רק שם מכין שמצינו לשאת הארים הוווזק להביאו מא' ולכן כשייאו מצרים השתדרו בכל כוחם לשאת הארים עמהם, והנה כשלקו נדבת המשכן הי' האנשים המועטים הללו לנשחמה הביאו הארים במצרים ומסרו נפשם על קד וידעו שזו לה עיי' שונתגדרו בתמידות באמונה זו שעתידים לצאת מצרים ואו יצטרפו לשאתם עמהם. (דברי יונה ח' א' ד' פ' ג')

# בצאת ישראל ממצרים

**עובדות מאמריים וליקוטים**

**בעניini יציאת מצרים - 'קריאת ים סוז'**

ממן יצ"ל

ואמרתי לפرش במ"ש בפ' בשלח (יד) וישאו בני ישראל את עיניהם והנה מצרים נסע אחוריהם ויראו מאד וו' כי הנה אחר שונשתחררו ישראל מטומאת מצרים שהו שוקעים שם בפ' ט שער טומאה ויצאו בגודל האמונה והבטחו בארון לא זועה היו שכוריהם שעתה מתחילה פרח חדש בחיהם ושוב לא יצטרכו למלוכה עם כוחות הזר והם שיקבלו עליהם על תחיהם ומצוות אבל מלחמת ה猝 שהה לחם במצרים לא היה להם עוד ואנונים נזכה תחולתם כי ואו שעדרין יש להם נסיוונות וו' ש' והנה מצרים נסע אחריהם שעדרין כוחות היצור נסועים אחריהם ולא נפטרו כלל מנסיוונות ואמר הקב"ה למורע"ה הדבר אל בני ישראל יישעו לומר שעלייהם לועת שלם זה נברא האדם שיתגבר תמיד על הנסיוונות וכן הוא הדבר שמצרים נסע אחריהם וועליהם לישע ולהתחזק תנאים, והנה כל אדם יש לו נסיוונות מיוחדות כי יטו של אדם מתגבר על כל אחד באופן מיוחד כאשר ידע איש בנפש' ואין מנוס להשתמט מנסיוונות העב"ד ואין עצה להפטר ממנה לנורי שא' כ' הרוי כבר השלים האדם את תפקיים ומהו לו עד לחיות ביה העולם אך מה שвидינו הוא להשמר עכ'פ' שלא נפתח בעצםו את הפתחה לבעל דבר ולא נניה לו שיכביד עליינו את לימוד התורה ועובדות הש"ת ח'. (ד' ח' א' קל'ז)

אמנם יש לבאר עוד עין מ"ש למנע התספור וגוי דנהנה באמות כל מכה ומכה לא היה מאיר רק זמן ובודאי שאם היה המכה מאיר ביל' גבול היה נשבר לבבו של פרעה ומצריים אבל הש"ת עשה כן בכונה שהיה חמי'ת התחדשות במלות אחרות ובשינוי טبع העולם בעניינים אחרים כד' שע"ז' הבהיר האמונה בלב ישראל שהש"ת שליט בכל הבראה יכול לשונות הכל כדי שעשה בשלו כי הכל בידו ית'ש וזה היה עיקר תכלית המכות, והנה באמות פלאה עצומה שהמצרים בעינם לא התבוננו ולא הבינו מה הגדיות הבא עליהם והחריב אותם עד חרומה והניחו את עצםם ללכלה שלול אחר הכבdet הלב של פרעה ועבדיו. אמנם מזא'נו רואה אפי' מה שגלו'ו ופושט לפניו. וכמו שמסמא עייןנו נהוג'ק מסאטמא'ר צ'ל' שמפריש הפסוק [תהלים כח] טוב וישראל על כן יורה חטא'ם דרך דלאורה הול' יורה חטא'ם בדרך דהכונה שעי' החטא'ם מסמא עיין ה'א' ד' נ' ב' שראוי להזכיר הירח להודיע להחטא את החטא'ם שידע שחתא לפני הש"ת מורה הדרך הירח להזכיר הטעאים בדרכך. (דברי יונה ח' א' ד' נ' ב')

הנה אמרו"ל [בכורות ה]. לכל אחד מיישראל לך עמו לך'פ' שמשמעותם טעונים כסף וזהב מצרים אמנים אלו היחסים שלחו עמהם הארים הללו שהיה כובדים רב מאד הרוי בודאי שהוקנו לוותר על מושא של הרבה כסף וזהב שהיו יכולים ליקח עמו תמורה זה ובודאי היו הלו שנתגדרו בעניין והמקוננות שתמיד הרוא לו להם המקום שנטע שם עיאע"ה הארים כי ולא לא היו ארים אחרים במצרים רק שם מכין שמצינו שיעאע"ה הווזק להביאו מא' ולכן כשייאו מצרים השתדרו בכל כוחם לשאת הארים עמהם, והנה כשלקו נדבת המשכן הי' האנשים המועטים הללו לנשחמה הביאו הארים במצרים ומסרו נפשם על קד וידעו שזו לה עיי' שונתגדרו בתמידות באמונה זו שעתידים לצאת מצרים ואו יצטרפו לשאתם עמהם. (דברי יונה ח' א' ד' פ' ג')

ולכן עברו תקופה הצרות של גלות מצרים, היו מושועבים לפרקעה למצרים, יהודים כבר הרגינו על בשרם מה זה צrho, ובונסף להצרות שעברו, הם גם כן קיימו תקופה מקטנת מנות בஸירותו ונפש, המצות שכרנו לנו להם הקב"ה במרה, אח' כ' עברו את הגלויים הגדולים של קרועת ים סוף, ווכו לנו שנפל להם לחם מן השמים, כל זה היה הינה לקבלת התורה, כל זה עזר להם שידיו

**ליומא דהילולא קדשא הוה"ק חיים ב"ר אריה ליבוש זצ"ל**  
**בעל דברי חיים מצאנז ~ כה' ינסן תרל"ז - שלשים ב' שמיני הבעל'ת**

מספר שפעם אחת בא יהודי אחד להר"ק בעל דברי חיים מצאנז זצ"ע, והتلון שמנוגש שכן לו תועלת מהוינו וכבר אים שום מאומה, قول מלוא חולין ומכוון מפק גול ועד ראש, ואין לו נחת וכדומה, ובשביל מה הוא חי, ענה חד"ח שיטה שכמותך, כבר היה אמר תוכה רק שעוד פעם אחת בחיך תוכל להניח תפילין, כבר היה כדאי כל החיים שלך, וחוסף ואמר ואפיו רק להניח תפילין באפין שאתה מניה תפילין, גם בשביל זה היה הכל כדאי. (דברי יונה ח"ב דף פ"ב)

ומספר שפעם כיביד הרה"ק בעל דברי חיים מצאנז זצ"ע לתלמיד חכם אהה, ונענה אותו אדם הרי איתא בירושלמי (שביעית פ"י ה"ג) שאם אדם יודע רק מסכת אחת, ומכבדים אותו ביותר לפ"י שוכרים שידוע שני מסכחות חייב הוא לומר לפניהם האמת, וא"כ רצוני לגולות שאני יודע יותר ממאתיים דפים גפ"ת, ואיני ראיו לבבוד זה, ואמר לו הרה"ק מצאנז כי יודע אתה כמה כבוד מגיע עboro ידעת מאתיים דפים גפ"ת. (דברי יונה ח"ב דף קפ"ה)

ומספר על מรณ הנגה"ק בעל דברי חיים זצ"ע שליח פעם מועות צדקה לעניינים ע"י בנו הנגה"ק רבבי אהרון הרב מקריז זצ"ל, כשהיה עדין קמן, והעיר לו הבאי שאינו זכורה, וכדומה, והшиб לו הרה"ק מצאנז לאלו שיתכן שיקח מהמעות לעצמו ח"ז לנוילים לנגע במה שאינו שלהם, התי טוב ואותם בים עוד בקטנות ל"ע, והגשה זו צריים להשרות בקרוב הלב להתרחק מכל צד גול או חזק במה שאינו שלו, ואדרבה להעמתה ולהשתדל לשמור ולהציג כל רכוש שלא יוזק ח"ז. (דברי יונה ח"ב דף י"ח)

VIDOU שאצל הדברים חיים זצ"ל היו חסידים יושבים בבית מדורי ויהה נתן להם כדי מהייתם בכל ערש"ק, ופעם התאנוו לפניו על שני דברים א' שמוסטב אם היו מקרים ביום ד' שאונקל יותר להחין על צרכי שבת והב' שיש להם עגמ"ג מהודוח ואמ' וזה מוסיף להם עוד פרוטה זה היה מיקל עליהם ביטור. והшиб להם שהחטיבש בדור ואה"כ אמר שעיל משאלתם ליתן ביום ד' על זה מסכים אבל על שאלהם להוסיף להם פרוטה כדי למנוע העגמ"ג לא יוכל למלאות משאלתם כי בשתיים מובן מאד העגמ"ג והגייה של ישראל הרבה יותר מכפי ערכה של פרוטה. (דברי יונה דף קל"ה)

וכמספר ממן מצאנז זצ"ל שפעם באמצע למזרו הפסקו אחד באיה עין בלתי נחוץ ואמר לו חד"ח זצ"ל שאם רוצה להפסיקו א"כ הוא מומיינ לחתארח ולא יכול ייח' עמו והסביר לו דרינותו עמשאמז"ל [חגיגת יב':] להפסיק ממשנותו מאילין אותו גחל רתמים ומכוון שהוא הגורם להפסיקו יצטרך לאכול ייח' עמו גחל רתמים. ולפ"ז רכמו בפסק לא תבערו אש וכו' שלא יתבטלו מלימוד התורה בזמנן הקדוש המועד ביותר ללימוד התורה כי ח"ז ע"י הביטול גורמים לבער האש של גחל רתמים. (ד"ח א"ד דף קל"ג)  
זוכתו הגדול וקדושו יון מילץ טוב بعد כל קחל ישאל אלמן



י"ל ע"י מערכת אוצר יונה - 659-6062 (845)

או באקומו דעם גלון וענטילין שיקט א-מייל צע'

**YIDEL425@gmail.com**

# ידעתם כי אני ה'?

ישראל בטח בה' עוזר ומגינן הוא  
דברי התחזקות בענייני אמונה פשוטה בזמןינו  
מרמן הגה"צ זל"

אמנם זה דבר מובן מalone, אבל יהדי אומר שמע ישראל, יודע ומבחן שיש ה אלקים שבראו הכל, אבל בין להאמין ובין לדעת בדעתה ברורה ולחוויתם עם זה, יש כבר הבדל גדול, ועוד מאמנים בכל מה שקבלנו מאבותינו, וכייששאלו אותנו האם אתה מאמין שיש השגה פרטית, עינה בודאי שהוא מאמין, כל אחד אמר כן, אבל החלטה בירוק הוא שאם אדם יודע רק עם ה תמי, ואצלו זה נעשה בדעתה ברורה, וכך שהוא בודאי ברורה הדעה עוזרת לו לעמוד בנסין, מושא"כ מי שהאמונה אצלו היא בדעתה חיצונית, וזה מתחבא אצלו רק בפה, ואם ישאלו אותנו אם הוא מאמין שיש השגה, בודאי יגיד שיש, אבל כמשמעותו אין האמונה עוזרת לו, ואם תשאלוו האך נפלת בנסין, האם אין מאמין שהקב"ה אינו מינה לעשות כן, או יאמר לך ששחה בשעת הנסין, אבל באמנותו הוא רק בחיצונית, ולכן הוא שוכן ואת, ואני נתן לו כה לעמוד בנסין. אנשים יראי השם ועובדיו הם בשם האמונה, אצלם האמונה היא בדעתה גמורה ומאוד עמוקה, ולכן הוא רושם על כל חייהם.

הו גם גוים שאמרו שםאמנים בבורא עולם, מהמות שחברו והגשו למסקנא זו, כמו החוקר המופורסם אינטשיין, וכן כמה חוקרים מופרומים, אבל הם לא שינו את דרך החיים שלהם מוחמות אמונה זו, כי לא היו מוכנים באמות לעובד על עצם ולהזכיר את חיותם למן זיהוי זה, כי הידיעה לא הייתה אצלם כל קץ חזקה, ולתבדיל בכך זה אשר מוצאים אצל יוזדים שםאמנים בה, ומישתדרלים לקים תורה ומצוות, אבל כשמוגעים לניסיונות קשים, כבר לא יעדו בנסין, כי אמונה אינה כל קץ חזקה, וזה יסוד גדול בעבודת ה'. (דברי יונה ח"ב דף רפ"ז)

## התחזקות בענייני אמונה ובטהון

אבל הנקודה הפושא בזה הוא להתקשר בכל תנועה לה복"ע, שיחשוב שהברוא הרוי נתן לו אפשרות לעשות את התנועה זו, ונמצא שהוא קשור אליו תמיד, וכך שאמרו יול' (ברר פ"ד ס"ט) על הכתוב (תהלים קג') כל הנשמה תחול קה, על כל נשימה, ונשימה תחול קה. וכן על כל תנועה ותנועה, תחשוב על הקשר שלך לבורא עולם, ממי לאן כל אדם שיחיה באופן כזה, יבטל את עצמו ואת צערו ליבורא יתפרק שמחיה אותו בכל רגע, "והתבושים ממנה תמי, ותירא אותו, ותשמר לדינו ורצча בגורותיו, רצינו ותהייה אחריך לטוב, כמו שאמר הכתוב (תהלים לב') והבטוח בה' רצדו יסובבנו".

יש לדעת שאם שליא יעבור בחיים דברים קשים, לכל אדם יש איזה צורה בחיים, ואני יכול לעبور שבעים ושמונים שנה בלבד שיארע לו שום דבר שאינו טוב, ואזראים את ההבדל בין אדם שחי עם אמונה כמו שהחזה"ל מסביר, בין אדם אחר, אדם שידוע בכל מה בעולם הכל בא מאתה, יש לו מנוחה ושלוחה בחיים, שידעו במה לתלות כל מקרה, שמאית ה' היה זה, וממי לא הוא מוגיע את פניו, אם על ידי שמצוצא בהדרב את החסד שבו, והוא גם עונש הוא חסד, ואפיו אם הוא לרעתו, הוא בגין שהוא עונש ממשים, שנעשה לו הוא בעצם חסד.

אבל מי שהח'ז' אינו מאמין בזה בשלימות, כשמנגע לו איזה צרה וסביר איינו מונח לנפשו, כי אין לו במה לתלותו, שהרי בעיניו מקרה רעה רעה והאינו מאמין, אבל ההחלטה ביןיהם, ובאמת שניהם עוברים מכואבים בשוה, שארעד לו, ואין לה סיבה מסוימת, והאמון מאמין, אבל החלטה בירוק הוא מושבם בזאת, שהוא ייש לו במה המתלה הסבל והצרה, ולכך אין סובל כל קץ, ובזה יול' פ' הפסוק הנ"ל, ריבים מכואבים לרשות והבוטח בה' חסד יסובבנו, הינו שהרשות עbor מכואבים הרבה במשיח חייו, ואין לו במה לתלותו ואיך להתקזק, ואם גם הבוטח בה' עbor מכואבים, אבל הוא חסר יסובבנו, שהכאב והצער הוא מוקף ומסובב בחסך למורות שהוא סובל, אבל הרשות יש לו רק מכואבים, וכן של שואלי שניהם עבורים בשוה, אבל החלטה הוא אכן הם מקבלים אותו.